

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ב'

תורה – בראשית פרק כג'

(ו) וַיִּקַּם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם הָאָרֶץ לְבְנֵי חֵת: (ז) וַיִּקַּם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם הָאָרֶץ לְבְנֵי חֵת: (ח) וַיִּקַּם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם הָאָרֶץ לְבְנֵי חֵת:

(ט) וַיְדַבֵּר אֲתָם לֵאמֹר אַם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁכֶם לְקַבֵּר אֶת מֹתִי מִלְּפָנַי שְׁמַעוּנִי וּפְגְעוּ לִי בְעַפְרוֹן בֶּן עַחְדָּ: (י) וַיְדַבֵּר אֲתָם לֵאמֹר אַם יֵשׁ אֶת נַפְשְׁכֶם לְקַבֵּר אֶת מֹתִי מִלְּפָנַי שְׁמַעוּנִי וּפְגְעוּ לִי בְעַפְרוֹן בֶּן עַחְדָּ: (יא) וּמַלְלִיל עָמְהוֹן לְמִימְרָא אַם אִית רַעוּא בְּנַפְשְׁכוֹן לְמַקְבַּר יֵת מִיִּתְי מִן קַדְמֵי קְבִילוֹ מְנֵי וְבָעוּ לִי מִן עַפְרוֹן בֶּר צוֹחָר:

(יב) וַיִּתְּן לִי אֶת מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לוֹ אֲשֶׁר בְּקִצֵּה שְׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מְלֹא יִתְּנָהּ לִי בְּתוֹכְכֶם לְאַחְזוֹת קֶבֶר: (יג) וַיִּתְּן לִי אֶת מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לוֹ אֲשֶׁר בְּקִצֵּה שְׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מְלֹא יִתְּנָהּ לִי בְּתוֹכְכֶם לְאַחְזוֹת קֶבֶר: (יד) וַיִּתְּן לִי יֵת מְעָרַת קְפֹלְתָא דִּי לֵיה דִּי בִּסְטֵר חֲקִלְיָה בְּכֶסֶף שְׁלִים יִתְּנִינָה לִי בִּינִיכוֹן לְאַחְסְנָת קַבּוּרָא:

(טו) וְעַפְרוֹן יָשָׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת וַיַּעַן עַפְרוֹן הַחֲתִי אֶת אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי חֵת לְכֹל בָּאֵי שַׁעַר עִירוֹ לֵאמֹר: (טז) וְעַפְרוֹן יָשָׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת וַיַּעַן עַפְרוֹן הַחֲתִי אֶת אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי חֵת לְכֹל בָּאֵי שַׁעַר עִירוֹ לֵאמֹר: (יז) וְעַפְרוֹן יָתֵב בְּגוּ בְנֵי חֵת וַיִּתְּן עַפְרוֹן הַחֲתִי אֶת אַבְרָהָם קְדָם בְּנֵי חֵת וַיִּתְּן לְכֹל עַלֵי תַרְעָה קִרְתִּיָה לְמִימְרָא:

רס"י

- (ח) נפשכם - לוונכס: ופגעו לי - לשון בקשה כמו (רות א) אל תפגעו בי:
- (ט) המכפלה - בית ועליה על גביו ד"ח שכולה בזוגות (עירובין גג): זכסף מלא - חשלקס כל שוויה וכן דוד חמר לארונה (דה"א כא) זכסף מלא:
- (י) ועפרון ישב בתוך בני חת - כתיב חסר אוחו היום מנוהו שוטר עליהם מפני חשיבותו של אברהם שהי' אריז לו עלה לגדולה: לכל באי שער עירו - שכולן בטלו ממלכתו וזאו לגמול חסד לשרה:
- (יז) ועפרון יתב בגו בני חת - כתיב ואתיב עפרון

נביא – מלכים א' פרק א' ז'-י'

(ז) וַיְהִי דְבַרְיוֹ עִם יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה וְעִם אַבְיָתָר הַכֹּהֵן וַיַּעֲזֹרוּ אַחֲרָי אֲדַנְיָה: (ח) וְהוּוּ פִתְגְמוּהֵי בַעֲצָה עִם יוֹאָב בֶּר צְרוּיָה וְעִם אַבְיָתָר כְּהַנָּא וְסַעֲדִין בְּתַר אֲדוּנִיָּה:

(ט) וַיִּצְדוֹק הַכֹּהֵן וּבְנֵיהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע וַנְתַן הַנְּבִיא וְשִׁמְעִי וְרַעֲי וְהַגְּבֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִד לֹא הָיוּ עִם אֲדַנְיָהוּ: (י) וַיִּצְדוֹק כְּהַנָּא וּבְנִיָּהוּ בֶּר יְהוֹיָדָע וַנְתַן נְבִיא וְשִׁמְעִי וְרַעֲי וְהַגְּבֹרִים דִּי לְדָוִד לֹא הוּוּ בַעֲצַת אֲדוּנִיָּהוּ:

(יא) וַיִּזְבַּח אֲדַנְיָהוּ עֵאן וּבָקֶר וּמִרְיָא עִם אֶבְן הַזֹּחַלָּת אֲשֶׁר אֶצֶל עֵין רְגֵל וַיִּקְרָא אֶת כָּל אֶחָיו בְּנֵי הַמְּלָכָה וְלָכֹל אֲנָשֵׁי יְהוּדָה עֲבָדֵי הַמְּלָכָה: (יב) וּנְכִיס אֲדוּנִיָּהוּ עֵאן וְתוֹרִין וְפִטִּימִין עִם אֶבְן סְכוּתָא דִּין בִּסְטֵר עֵין קַצְרָא וּזְמִין יֵת כָּל אַחְוֵי בְנֵי מַלְכָא וְלָכֹל גְּבַרֵי יְהוּדָה עֲבָדֵי מַלְכָא:

(יג) וְאַתְּ נָתַן הַנְּבִיא וּבְנֵיָּהוּ וְאַתְּ הַגְּבֹרִים וְאַתְּ שְׁלָמָה אֶחָיו לֹא קְרָא: (יד) וַיִּתְּן נָתַן נְבִיא וּבְנֵיָּהוּ וַיִּתְּן גְּבַרִיא וַיִּתְּן שְׁלָמָה אַחְוֵי לֹא זָמִין:

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ב'

רש"י

(ח) ונתן הנביא – שנבא לדוד שקלמה ימלוך, כמו שנאמר בדברי הימים (א כב ט): ושלמה יהיה שמו:
 (ט) ומריא – שור של פטם. אבן הזוחלת – אבן גדולה, שהיו הצחורים מנסין בה את כחם להזיזה ולגררה, לשון מים זוחליו, (דברים לב כד): זוחלי עפר. ויונתן תרגם: אבן סכותא, שעומדין עליה ופיו למרחוק. עין רוגל – תירגם יונתן: עין קרנא, הוא כובס, שמתקן בגדי אמר צרגליו, על ידי דעיטה:
 (י) ואת שלמה אחיו לא קרא – שיודע היא, שהתנבא עליו הנביא למלוך:

(ז) עם יואב בן נרויה – לפי שהיה יודע שבלבו של דוד עליו, על שהרג את אבנר ועמשא ואבשלום, וסופו שיטוה את בנו המולך תחתיו עליו, לפיכך היה רואה שימלוך זה על ידו, ויאהבנו. ועם אביתר הכהן – שנסתלק מן הכהונה משברח דוד מירושלים מפני אבשלום, ששאל באורים ותומים ולא עלתה לו, שנאמר (שמואל ב טו כד): ויעל אביתר, והיה מבני בניו של עלי, וידע שלא ישמש בימי שלמה, שהרי נאמר לעלי (שמואל א ב לה): והקיימותי לי כהן נאמן והתהלך לפני משחתי, והיה חפץ שיעמוד זה על ידו:

כתובים – משלי פרק ד' כא'–כד'

(כא) אֵל יִלְיֹזוּ מֵעֵינֶיךָ שְׁמֵרִם בְּתוֹךְ לִבְךָ: (כא) לא נזלך מעיניך נטרנון בגויה דלברך:
 (כב) כִּי חַיִּים הֵם לְמִצְאֵיהֶם וְלֹכֵל בְּשָׂרוֹ מִרְפָּא: (כב) מטול דחיי אנון למון דמשבח להון ולכולא בשריה מאסי:
 (כג) מִכֹּל מִשְׁמֵר נֶעַר לִבְךָ כִּי מִפְּנֵי תוֹצְאוֹת חַיִּים: (כג) מכל זהורא נטר לבך מטול דמניה הוא מפקנא דחיי:
 (כד) הֵסֵר מִפִּי עֲקָשׁוֹת פֶּה וּלְזוֹת שְׁפָתַיִם הִרְחַק מִפִּי: (כד) אעבר מנך עקומא דפומא ועאתא דשפותא ארחק מנך:

רש"י

(כד) הסר ממך עקשות פה – לא תעשה דבר שילעונו צו הצריות ויעקומו עליך פיהם. עקשות פה – לשון עקום כמו חס אני ויעקשני (איוצ ט) ובמשנה שיניה עקומות ועקשות. ולזות שפתים – עקמימות שפתים שלא ירחיבו הצריות פה עליך:

(כב) למוצאיהם – לשון מציאה:
 (כג) מכל משמר – מכל מה שאמרה תורה השמר נלור לבך (מעבור עליו) בין עבירה קלה בין עבירה חמורה. כי ממנו תולאות חיים – כי מאותו שהוא קל יהיו לך חיים ושכר גדול אם תקיימו, כך דרש ר' תנחומא:

משנה – שבת פרק ה'

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ב'

(א) בַּמָּה בַּהֲמָה יוֹצְאָה וּבַמָּה אֵינָה יוֹצְאָה. יוֹצֵא הַגָּמֶל בְּאַפְסָרָה, וְנֹאקָה בְּחֶטֶם, וְלִבְדָּקִים בְּפֶרֶם־בִּיָּא, וְסוֹס בְּשִׁיר, וְכָל בְּעֵלֵי הַשִּׁיר יוֹצְאִים בְּשִׁיר וְנִמְשָׁכִים בְּשִׁיר, וּמִזִּין עֲלֵיהֶן וְטוֹבְלִין בְּמִקְוָמוֹ:

ומכניסין בטבעת חבל ומושכין הבהמה: וכל בעלי השיר – כגון כלבים של איידים וחיות קטנות: יוצאים בשיר – כרוך על זרוען החבל הקבוע בשיר: ונמשכין בשיר – ואם לכה מושך הבהמה בחבל שבשיר: ומזין עליהן במקומן – כמות שהן זורח הבהמה אם נטמאו צמה: וטובלים במקומן – מכניסים הבהמה צמים להטביל השיר. ואע"ג דקיימא לן שכל הכלים המיוחדים לבהמה אין מקבלין טומאה, השיר וכיוצא בו מקבל טומאה ורכיז טבילה, הואיל ונעשו לאדם שינהיג בו את הבהמה ככלי העשוי לתשמיש אדם למי:

רע"ב – (א) צמה צהמה יוצאה – לפי שאדם מאווה על שציתת בהמתו בשבת, ומידי דמינטרא ציה הבהמה לא הוי כמשאוי, ומידי דלא מינטרא ציה הוי כמשאוי: אפסר – חבל שקושרים על פי הבהמה: והנאקה – בגמרא מוקי לה צנאקה לצנה דוקא, שאריכה נטירותא יתירתא: חטם – לוקחין כמין טבעת של ברזל ונוקבין חוטם הנאקה ומכניסין אותה בתוכו: לוצדקס – חמור הבא ממדינת לוד, והם קשים וחזקים ורכיכין שמירה יותר משאר חמורים הנמלאים בישוב: צפרומציה – רסן של ברזל: בשיר – כמין אלעדה סביב זרועו וטבעת קבועה בו

(ב) חֲמֹר יוֹצֵא בְּמִרְדַּעַת, בְּזִמְן שֶׁהִיא קְשׁוּדָה לוֹ. זְכָרִים יוֹצְאִין לְבוֹבִין. רְחֵלוֹת יוֹצְאוֹת שְׁחִיזוֹת, כְּבוֹלוֹת וּכְבוֹנוֹת. הַעֲזִים יוֹצְאוֹת צְרוּרוֹת. רַבִּי יוֹסִי אוֹסֵר בְּבָקָן, חוּץ מִן הַרְחֵלִין הַכְּבוֹנוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, עֲזִים יוֹצְאוֹת צְרוּרוֹת לִיָּבֶשׁ, אֲבָל לֹא לְחֵלֶב:

אותן צרגליהן כדי שלא יעלו עליהם זכרים: כבונות – שקושרים בגד סביב הכבשים ציום שנוכדים לשמור אמרן שלא יטנף: כרורות – דדיהן כרורות, פעמים ליבש החלב שמהדקים אותן בחזקה, ופעמים קושרין להם כים דדיהן שלא יטפוף החלב לארץ ויפסד: רבי יוסי אוסר כבולן – דמשאוי הוא: חוץ מן הכבונות – שהוא שמירת אמרן שלא יטנף והוי להו תכשיט: יוצאות כרורות ליבש – רבי יהודה סבירא ליה כתנא קמא דלאו משאוי הוא, מיהו ליבש דמהדק שפיר ליכא למגזר דלמא נפיל ואתי לאתויי, אבל לחלב דלא מהדק שפיר אסור, חיישינן דלמא נפיל ואתי לאתויי. והלכה כתנא קמא:

רע"ב – (ב) צמרדעת – כמין אוכף קטן, ומניחים אותו על החמור כל היום כולו כדי שיתחמם: בזמן שהיא קשורה לו – מערב שבת, דגלי דעתיה שהחמור כריך לו לחמומו, כדלמרי אינשי חמרא אפילו בתקופת תמוז קריר ליה, ולאו משאוי הוא. אבל לקשור מרדעת על החמור בשבת אסור, לפי שאי אפשר לקשרה לו אלא אם כן סומך עצמו בצדי הבהמה ונמלא משתמש בצעלי חיים, ואם עבר וקשרו אסור ללאת בו: לצובין – בעור שקושרים להם כנגד זכרות שלא יעלו על הנקבות: שחוזות – שאוחזים אליה שלהן קשורה למעלה כדי שיעלו עליהם זכרים: כבולות – שכובלים אליה שלהן וקושרים

(א) וּבַמָּה אֵינָה יוֹצְאָה. לֹא יֵצֵא גָּמֶל בְּמִטוֹטְלָתָהּ, לֹא עֶקוּד וְלֹא רְגוּל, וְכֵן שְׂאֵר כָּל הַבְּהֵמוֹת. לֹא יִקְשֹׁד גָּמְלִים זֶה בְּזֶה וְיִמְשֹׁף. אֲבָל מִכְּנִיס חֲבָלִים לְתוֹךְ יָדוֹ וְיִמְשֹׁף, וּבְלִבְדָּ שֶׁלֹּא יִכְרֹד:

שקושרים ידיהם עם הרגלים צבבלים שלא יכרוחו: רגול – שכופפין ידו על זרועו

רע"ב – (ג) מטוטלת – חתיכה של מטלית קשורה בזנבו לסיומן או לדבר אחר: עקוד –

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ב'

שלא יכרוך – לאו לענין שבת קא מיירי השתא אלא לענין כלאים, והכי קאמר, המכנים חבלים זידו קתם של פשתן וקתם של אמר לא יכרוך זו בזו, דכי כריך להו הוו כלאים וידו מתחממת באחיזתן ואסור:

וקושרין: לא יקשור גמלים זה בזה וימשוך – אחד וכולן הולכין, שלא יראה כמוליכין בשוק למכרן: אבל מכנים הוא חבלים לתוך ידו – והוא שלא יהיו ראשי החבלים תלויין ויואלצין מתחת ידו לארץ טפח או יותר, כדי שלא יראה כמי שנושא חבלים תלויין זידו: ובלבד

(ד) אין חמור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו, ולא בזוג, אף על פי שהוא פקוק, ולא בסלם שבצוארו, ולא ברצועה שברגלו. ואין התרנגולין יוצאין בחוטין ולא ברצועות שברגליהן. ואין הזכרים יוצאין בעגלה שתחת האליה שלהן. ואין הרחלים יוצאות חנונות. ואין העגל יוצא בגימון. ולא פרה בעור הקפד, ולא ברצועה שבין קרניה. פרתו של רבי אלעזר בן עזריה היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה, שלא ברצון חכמים:

גדולה כדי שלא תלקה באזנים ובסלעים: חנונות – עץ אחד יש ששמו יחנון, מביאין קיסם ממנו ומניחין לה בחטמה כדי שתעטש ויפלו החולעים שבראשה. ולזכרים אין לריכין לעשות כן, שמתוך שמנגחים זה בזה נופלין החולעים מאליהם: בגימון – כמין עול של גמי נותנים על אורח העגל שיהא למוד לכוף ראשו כשיגדל: צעור הקופר – שרץ שנימיו חדין כמחט, וקושרין עורו בדדי הפרה שלא יינקוה השרצים: ולא ברצועה שבין קרניה – זין לנוי זין לשמור אסור, דכל נטירותא יתירתא משאוי הוא: פרתו של רבי אלעזר בן עזריה – לא שבו היתה אלא של שנתו, ועל שלא מיחה בה נקראת על שמו:

רע"ב – (ז) צוג – כמין פעמון שתולין בצואר הבהמה שתשמיע קול בהליכתה: רע"פ שהוא פקוק – צמוכין, להשתא אין העגבל שבו מקשקש להשמיע קול, מפני שנראה כמוליכו למכור בשוק: בסולם שבצוארו – כשיש לו מכה נותנים בצוארו עלים כמין שתי וערב כדי שלא יחזיר ראשו לחך חבורתו: ולא ברצועה שברגלו – בהמה שמכה רגליה זו בזו בהליכתה עושין לה כמין טבעת של רצועה עבה וקושרין אותה במקום שרגליה מנקשות זו בזו: בחוטין – שעושים להן לסימנא שלא יתחלפו בתרנגולות אחרים: ולא ברצועות – שקושרין שתי רגליהן יחד ברצועה קצרה שלא ידלגו וישצרו את הכלים: בעגלה שתחת האליה – כמין עגלה קטנה וקושרין תחת האליה של הכבשים שאליותן

גמרא – שבת דף נד' ע"ב

פרתו של רבי אלעזר בן עזריה: וחדא פרה הויא ליה והא אמר רב ואמרי לה אמר רב יהודה אמר רב תריסר אלפי עגלי הוה מעשר רבי אלעזר בן עזריה מעדריה כל שתא ושתא תנא לא שלו היתה אלא של שכינתו היתה ומתוך שלא מיחה בה נקראת על שמו רב ורבי חנינא ורבי יוחנן ורב חביבא מתנו בכוליה דסדר מועד כל כי האי זוגא חלופי רבי יוחנן ומעייל רבי יונתן כל מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו באנשי עירו נתפס על אנשי עירו בכל העולם כולו נתפס על כל

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ב'

העולם כולו אמר רב פפא והני דבי ריש גלותא נתפטו על כולי עלמא כי הא דאמר רבי חנינא מאי דכתיב ה' במשפט יבא עם זקני עמו ושדיו אם שדים חטאו זקנים מה חטאו אלא אימא על זקנים שלא מיחו בשדים רב יהודה הוה יתיב קמיה דשמואל אתאי ההיא איתתא קא צווחה קמיה ולא הוה משגח בה אמר ליה לא סבר ליה מר אוטם אזנו מזעקת דל גם הוא יקרא ולא יענה אמר ליה שיננא רישך בקרירי רישא דרישיך בחמימי הא יתיב מר עוקבא אב בית דין דכתיב בית דוד כה אמר ה' דינו לבקר משפט והצילו גזול מיד עושק וגו':

רש"י על הגמרא

(מתנו) בזולי סדר מועד כל כי האי זוגא – סנהדרין: רישך בקרירי – אני שאני רבך אני נכוה, אבל מר עוקבא שהוא ראש לי ולך, ואב בית דין יכווה בחמין: דכתיב בית דוד וגו' – לא ענש אלא מי שזידו לשפוט: (מתנו) בזולי סדר מועד כל כי האי זוגא – יס מחליפין ר' יוחנן ומעייילי ר' יונתן: נחפץ – נענש על עבירות שזידן: בכל העולם כולו – בכל ישראל, כגון מלך ונשיא שאפשר לו למחות,

זוהר – חיי שרה דף קל' ע"א

תא חזי, זכאין אינון צדיקיא דאתגניזו להו כמה טבין להווא עלמא, ולית אתר פנימא באכל אינון פאינון דידיעי רזא דמאריהון וידיעי לאתדבקא בהו בכל יומא, על אלין פתיב, (ישעיה סד) עין לא דאתה אלהים זולתה, יעשה למחפה לו:

מאי למחפה לו, כמא דאת אמר (איוב לב) חפה את איוב בדברים. ואלין אינון דדחקין למלה דחכמתא, ודייקין לה, ומחפאן לה למנדע ברידא דמלה, ואשתמודעא למאריהון, אלין אינון דמאריהון משתבח בהון בכל יומא, אלין אינון דעאלין בין עלאין קדישין, ואלין עאלין כל תרעי דלעילא ולית מאן דימחי בידהון, זכאה חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי:

תא חזי, אברהם עאל למנדע ולא תדבקא במאריה פדקא יאות לבתר דאקדים עובדוי בקדמיתא, וזכה באינון יומין עלאין, ואתברך מאתר דכל ברבאן נפקי מתמן, דכתיב ויברך את אברהם בכל. מאי בכל. אתר דנהרא דלא פסקי מימיו לעלמין:

אמר רבי חייא תא חזי, דאברהם לא פעא לאתערבא בנשי עלמא ולא תדבקא בשאר עמין עובדי פוכבים ומזלות, בגין דנשייא דשאר עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות אינון סאבין לגוברייהו ולאינון דמתדבקין בהון, בגין דכד אברהם ידע חכמתא, ידע עקרא ושרשא ומאן אתר נפקי

חק לישראל – פרשת חיי שרה יום ב'

וְשִׁטְיִין רוּחֵי מְסָאָבִין בְּעֵלְמָא, וְעַל דָּא אֹמְרֵי לְעִבְדֵיהּ דְּלָא יִסַּב אֶתְתָּא
לְבָרֵיהּ מִשְׁאָר עִמּוּן:

הלכה – הרמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ה'

(ד) כל מי שנאמר בו יעבור ואל יהרג ונהרג ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו וכל מי שנאמר בו יהרג ואל יעבור ונהרג ולא עבר הרי זה קידש את השם ואם היה בעשרה מישראל הרי זה קידש את השם ברבים כדניאל חנניה מישאל ועזריה ורבי עקיבא וחביריו ואלו הן הרוגי מלכות שאין מעלה על מעלתן ועליהן נאמר כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה ועליהם נאמר אספו לי חסידי כורתי בריתי עלי זבח וכל מי שנאמר בו יהרג ואל יעבור ועבר ולא נהרג הרי זה מחלל את השם ואם היה בעשרה מישראל הרי זה חילל את השם ברבים ובטל מצות עשה שהיא קידוש השם ועבר על מצות לא תעשה שהיא חלול השם ואעפ"כ מפני שעבר באונס אין מלקין אותו ואין צריך לומר שאין ממיתין אותו בית דין אפילו הרג באונס שאין מלקין וממיתין אלא לעובר ברצונו ובעדים והתראה שנאמר בנותן מזרעו למוֹלך ונתתי אני את פני באיש ההוא מפי השמועה למדו ההוא לא אנוס ולא שוגג ולא מוטעה ומה אם עבודת כוכבים שהיא חמורה מן הכל העובר אותה באונס אינו חייב כרת ואין צריך לומר מיתת בית דין קל וחומר לשאר מצות האמורות בתורה ובעריות הוא אומר ולנערה לא תעשה דבר אבל אם יכול למלט נפשו ולברוח מתחת יד המלך הרשע ואינו עושה הנה הוא ככלב שב על קיאו והוא נקרא עובר עבודת כוכבים במזיד והוא נטרד מן העולם הבא ויורד למדרגה התחתונה של גיהנם:

לע"נ

זאב ואיים בן שרה, גר גבריאל בן סוזן, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.